

a „béres“ szellem és magatartás. Babits Mihály egyéni és közösségi sorsunkra gondolva ezt így juttatja kifejezésre: „Ki farag bennünket valaha egészre, ha nincs kemény vésőnk, hogy önmagunkat vésse? Ha nincs kalapácsunk szüntelenül dúló, legfájóbb mélyünkbe belefűrő fűrő! Oh hány éles vasnak kell rajtunk faragni, amíg méltók nem leszünk, hogy az ég királya beállítson majdan szobor csarnokába, — Krisztus Urunk segíts meg!! Megújulást hozó szent pillanatok azok lesznek, amikor a jó pásztorság gondolata lelkész és gyülekezet életében cselekedetté válik. A jó pásztor lelkületével mindig késznek kell legyünk a szolgálatra. Ezt a lelkületet, belső parancsot elsősorban mi lelkészek önmagunkra vonatkozóan is kötelezőnek kell tartanunk. Ebben van megújulásunk. Ámen.

SZOMBATFALVI JÓZSEF

AZ IGÉRET FÖLDJE

4 Móz 14,21—23

2 Tesz 2,16—17

Már negyven esztendeje tart vándorlásuk. Mindenki emlékszik még a csodás pillanatokra, amikor Mózesnek, az Isten emberének vezetésével az ígérlet földje reménységében elindultak. A csodák felejthetetlenek: az égő csipkebokor, a fáraó akarátának megtörése, a Vörös tengeren való átkelés, a tűz és felhőoszlop, üldözőinek pusztulása, mintha mindenki átélte volna ezen eseményeket, úgy emlékeznek rá. A később születettek is oly sokat hallottak, hogy már úgy tűnik, ott voltak ők is. Ott a pusztában, amikor napokig éheztek és csak homoktengert láttak maguk körül. Elcsigázottan, utolsó erejüket megfeszítve vonszolták testüket, az út pora recsegett foguk között, kicserepezett ajkuk víz után sóhajtott, és csak mentek, mentek korgó gyomorral, szomjas ajakkal, nyomukban az útnak pora száll, előttük délibábként bőségesen terített asztalok és csobogó forrás lebeg. Emlékeznek aztán az újabb csodákra: a fürjekre és mannára, a sziklából fakasztott vízre. De emlékezniük kell a hitszegésre, az aranyborjú imadására, a lázadásra Isten és Mózes ellen, majd az újabb csodákra és jelekre, melyeket tett Isten. És most itt állnak Kánaán előtt az ígérlet földje kapujában, s hiába volt a sokszori bizonyágtevés Isten részéről, lelküket félelem tölti el és újra Mózes és Isten ellen láznak, de most a büntetés sem maradhat el. És ez a büntetés a lehető legsúlyosabb: hisz amikor már láthatták az ígérlet földjét, amikor az ott járt kének gazdag legelőkről, és gyümölcsöt termő fák-ról és bővíző forrásokról számolnak be, akkor szól Isten: „Életemre mondom és az Úr dicsőségére, amely betölti az egész földet, hogy azok közül az emberek közül, akik látták az én dicsőségemet és a jeleket, amelyeket Egyiptomban és a pusztában tettem, mégis megkísértettek engem tízszer is, és nem hallgattak szavamra, senki sem fogja meglátni azt a földet, melyet esküvel ígértem atyáiknak.“

Az utóbbi két év lélek- és idegölő malmában élve, az elmúlt negyven évre emlékezve és eljövendő éveink, esetleg évtizedeink ki-

látásaira gondolva, mindig a zsidó nép pusztai vándorlása, az ígélet földje utáni vágya és Isten büntetése jut eszembe. Meg vagyok győződve, hogy ez nem pusztai hasonlóság, hanem a Szentírásnak az a valósága, hogy az élet különböző helyzeteire, a földön élő ember életének eseményeire örök érvényű figyelmeztetéseket, tanításokat, útmutatásokat tartalmaz. Életünket elemezve, múltunkat és jelenünket figyelve, önként adódott, hogy párhuzamba állítsam a két kort. Hiszen mi is pusztában vándoroltunk negyven évig a Kánaán földjének ígéletében. Valamikor a nép is az ígélet földjének boldog tulajdonosa volt, de elveszítette azt. Milyen szép is volt ez az ígélet földje: dús kalászt termelt a föld, a fákon édes gyümölcs érett, és a nép, az Isten adta nép, munkája után Isten törvényét hallgatta, s aki többre vágyott, vallásos estéknek gazdag anyagával tölthette be lelke és szelleme világát.

Az ígélet földje szépségét leírni nincs szavunk, ezt akkor értékelhettük igazán, amikor ettől megfosztva negyven évig a pusztában vándoroltunk. Ez alatt Isten csodákat és jeleket tett, hogy nem hagyott el minket, hogy az ígélet földjét nem veszítettük el véglegesen. E csodákat és jeleket láthatták mindazok, kik benne bíztak, kik menedéket nála találtak. Ezek meg is mutatkoztak, hisz csodával határos módon megőrizhettük négyszáz éves örökségünket, templomainkat és unitárius egységünket. És ha megfogyatkozva is, és ha hitben sokat meggyengülve is, de elérkezhettünk két évvel ezelőtt Kánaán kapujába; ha csak órákra is betekinthettünk oda, követeink mintegy a múltat idézve, ígéleteseletről számolhattak be. És akkor tapasztalnunk kellett: nem mehettünk be oda, tovább kell vándorolnunk. Hordoznunk kell Isten büntetését, mint Mózes népe.

Kérdéseknek sokaságát tehetjük fel: miért távolodik el tőlünk az ígélet földje? Miért Isten büntetése rajtunk? Ki az, ki bemehet oda, miképpen érheti el azt?

A feleletet a miért és miképpen kérdésekre egyszerűen megadhatjuk. Miért? Hitetlenségünkért, megalkuvásunkért, árulásunkért, gyűlöletünkért, békétlenségünkért, hazugságunkért, mindazért, ami bűn Isten és az emberek előtt.

Miért? Azért, mert oly sokszor a lélek kufárai voltunk, kiárusítói legszebb eszményeinknek.

Miért? Azért, mert a kétezer éves történet még napjainkban is újra és újra ismétlődik: a történet ismerős, mai vonatkozásai is ismerősek. Amikor esteledett, asztalhoz ültek Jézus és a tizenkettő. Jézus így szólt: Egy a tizenkettő közül, aki velem eszik, elárul engem. És ez így történt, még aznap éjjel elárulták. Mindez azután sokszor megismétlődött az utóbbi negyven évben is: új tanítványok jöttek és új hívők. Közös volt az eszme, közös volt a sorsuk, de az árulás soha nem maradt el.

Miért? Azért, mert manapság hiába keressük a szeretetet. Eltűnt mint valami áru. Már az illatát is csak emlékként őrizzük. Évek óta hiánycikk. Helyette türelmet és más pótszereket kínálnak, de nem ez a fő baj, hanem az, hogy ahol véget ér a szeretet, gyakran ott kezdődik a gyűlölet.

Miért? Azért, mert az ember még kényszerűségből és nem szívből cselekszi a jót.

Kérdéseink másik része: ki az, aki bemehet és miképpen az ígélet földjére. A feleletet ezekre a jézusi, a Pál apostoli örömmel találjuk meg: „Isten a mi Atyánk, aki szeret minket, vigasztaljon meg titeket és erősítsen meg beszédben és jó cselekedetben.“

Jézus Istenről való tanításainak egyik legfontosabb eleme: Isten atyasága, a megbocsátó, gyaró-bűnös gyermekeit a megtérés útján hazaváró Atya. Ez a tanítás hangsúlyozódik ki Pál apostol szép gondolatainak első szavaiban is. Isten, a mi Atyánk szeret minket, és éppen szeretete által vigasztal meg, hogy bűnös gyermekét nem dobja, nem hagyja el, de lehetőséget ad, hogy bemenjen az ígéret földjére, csak a m gerősödjük beszédben és jó cselekedetben.

Igaza van Pál apostolnak. Mennyire hozzátartozik a beszédhez a jó cselekedet, a szép beszéd aranyfedezete a jó cselekedet. Hite és érzésvilága mutatkozik meg általa. Eppen azáltal lehetünk boldog tulajdonosai az ígéret földjének, ha gondolataink, érzéseink, lelkivilágunk belső fényei jó cselekedetek által lesznek láthatóvá.

Isten, a mi Atyánk szeret minket, szerette Mózeset és népét is, bár büntette, de a hitben megerősödött új nemzedék bemehetett az ígéret földjére.

Szeret minket is, lehetőséget ad, hogy megerősödjünk beszédben és jó cselekedetben. Ezen Főtanácsunk alkalmával is arról adhatunk számot, hogy szép beszédeink mögött gyülekezet, egyház és társadalomépítő jó cselekedetek vannak-e?

Az ígéret földjére várakozó ember milliók életét áldja meg a szerető Isten és adja, hogy békeességben törhessük meg a kenyeret eljövendő szép ünnepünkön, a költő gondolata szerint: „Kenyértörés veled, velem / s az emberekkel szüntelen / eledelen és sebeken. / Madarakkal és az egész / világgal közös élet és / ellenkezés és etetés / Mint emberek maradék kosztjuk / felét, megáldjuk, ahogy szoktuk / aztán megtörjük és megosztjuk / a kenyeret s a szenvedést. Amen.

BÍRÓ LAJOS

KÖZÖTTETEK, ÉRTETEK, VELETEK: EGYÜTT!

Jer 31, 31

A ritka és nevezetes alkalmak egyike ez a mai nap.

— Ha a faluközösség vagy hitközösség szemüvegén át nézzük, nem tartozik csak egy pirosbetűs vasárnap közé. Ennél több, ennél másabb. Eltelnek hosszú évek, évtizedek vagy éppen negyedszázadok, míg egy ilyen eseményt megél egy gyülekezet.

— Ha ezt a napot a saját értékelésem mérlegére teszem, hasonló módon jön ajkamra a válasz: a ritka és nevezetes napjaim között fogom szerepeltetni. Ritka és nevezetes azért, mert szülőfalum — Siménfalva — hívott és én hazajöttem! Eddig sem voltam messze, eddig sem voltam távol, csupán négy km-re, s csak fizikailag, mert gondolat- és érzésvilágom elszakíthatatlan szálakkal ide kötött. Ide, hol napvilágot láttam több, mint fél évszázaddal ezelőtt; ide, hol a betűvetést és a számok világát megismertem; ide, hol a Fehér Nyikó füzes partján, játszadozó gyermekpajtásokkal együtt, gondtalanul suhantak el az évek fejünk fölött;